

Warszawa, 24-03-2025 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

IV.550.1.2019.MO

Pan Adam Bodnar
Minister Sprawiedliwości
/f976dwh2m2/SkrytkaESP

Szanowny Panie Ministrze!

W wystąpieniach m.in. z dnia 15 lutego i 3 lipca 2024 roku (nr sprawy jak wyżej) Rzecznik zwracał się do Pana Ministra z prośbą o zbadanie kwestii zamieszczania danych nieletnich sprawców czynów zabronionych w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym. Rzecznik wskazywał bowiem wielokrotnie na niedoskonałość przepisów ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (tekst jednolity: Dz. U. z 202r r., poz. 1802), między innymi w tym zakresie.

W świetle art. 6 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. w Rejestrze umieszcza się m.in. dane nieletnich, wobec których prawomocnie orzeczono środki wychowawcze, środek poprawczy lub środek leczniczy na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. poz. 1700 oraz z 2023 r. poz. 289 i 1860) w sprawach o czyny karalne, o których mowa w art. 2, z wyłączeniem art. 200 § 1 Kodeksu karnego. Najistotniejsze jest jednak to, że skutek ten – umieszczenie danych w Rejestrze – następuje z mocy prawa. Sąd w orzeczeniu kończącym sprawę

nieletniego wydaje wyłącznie rozstrzygnięcie „negatywne”, jeśli podejmie decyzję o wyłączeniu umieszczenia danych sprawcy w Rejestrze, natomiast nie wydaje rozstrzygnięcia „pozytywnego”, o umieszczeniu danych sprawcy w Rejestrze. Taka regulacja ustawy z 13 maja 2016 r. stanowi swoistą pułapkę proceduralną dla osoby uczestniczącej w postępowaniu, która nie jest świadoma skutków orzeczenia sądu, które następują nie z mocy orzeczenia, lecz z mocy samego prawa, albo dowiaduje się o tych skutkach dopiero po zakończonym postępowaniu, gdy upłynęły już wszystkie terminy procesowe. Osoba taka ma w dodatku bardzo ograniczone możliwości kwestionowania skutku orzeczenia w postaci zamieszczenia danych w rejestrze, skoro o skutku tym sąd nie orzeka.

W piśmie z dnia 20 września 2024 roku, DPK-I.053.2.2024 Ministerstwo Sprawiedliwości podzieliło wątpliwości Rzecznika co do wskazanych regulacji wynikających z ustawy z dnia 13 maja 2016 r., informując jednocześnie o przygotowanej nowelizacji, odpowiadającej postulatom Rzecznika. Zaproponowane przez Ministerstwo zmiany miały objąć w szczególności: 1/ ograniczenie katalogu czynów karalnych, w związku z popełnieniem których dane nieletniego są gromadzone w Rejestrze z dostępem ograniczonym oraz 2/ wprowadzenie normy wyraźnie zobowiązującej sąd do wskazania w orzeczeniu kończącym, czy dane o osobie, wobec której postępowanie się toczyło, mają być zamieszczone w odpowiednim Rejestrze, czy mają być z niego wyłączone. Ponadto, Ministerstwo poinformowało Rzecznika, że zmiany takie miały być włączone do planowanego „szerszego projektu nowelizacji ustawy z 13 maja 2016 r., przygotowywanej w związku z koniecznością zmian w zakresie tzw. lex Kamilek”.

Niestety, jak dotąd, zmiany przepisów w przedmiotowej kwestii nie nastąpiły. Ustawa z 28 czerwca 2024 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (która weszła w życie 13 lutego 2025 r.) w art. 3 znowelizowała jedynie w niewielkim zakresie – nieobjętym niniejszą korespondencją - ustawę z 13 maja 2016 r. Natomiast, znajdujący się na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości projekt ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich oraz niektórych innych ustawⁱ, nr druku w wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów: UD176, również nie zawiera postulowanych przez Rzecznika Praw Obywatelskich zmian.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2024 r. poz. 1264 z późn. zm.) uprzejmie proszę Pana Ministra o zajęcie stanowiska w przedmiotowej sprawie, a w szczególności poinformowania Rzecznika czy zaproponowane przez Ministerstwo

zmiany ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym zostaną uwzględnione w najbliższych pracach legislacyjnych.

Z poważaniem

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
/-wydano i podpisano elektronicznie/

ⁱ <https://www.gov.pl/web/premier/projekt-ustawy-o-zmianie-ustawy-o-przeciwdzialaniu-zagrozeniom-przestepczoscia-na-tle-seksualnym-i-ochronie-maloletnich-oraz-niektorych-innych-ustaw>